

boerderijstichting zeeland

betrokken bij boerderijen

Jaarverslag 2022

Voorwoord

Van het bestuur

Na twee jaar weinig activiteiten vanwege corona konden we in 2022 gelukkig de draad weer oppakken. Het regisseursproject, zo belangrijk voor het behoud van ons agrarisch erfgoed, loopt; de donateursexcursie is geweest en we hebben ons gepresenteerd bij verschillende evenementen. Samen met andere erfgoedorganisaties hebben we de Presentatiedag Zeeuws Hout Verbindt gehouden. Van al deze projecten volgt verder in dit verslag meer. Ook vindt u als vanouds een verslag van alle meldingen en vragen die ons bereikten en onze acties hierop.

Dit jaar vindt u ook het verslag over onze deelname aan de Zeeuwse Erfgoed Coöperatie. Deze is in 2021 opgericht om de krachten van de verschillende erfgoedorganisaties te bundelen en is in 2022 operationeel geworden.

Met een nieuwe brochure en door de inzet van onze regiovertegenwoordigers hebben we in 2022 gelukkig ons aantal donateurs op peil weten te houden. Eind 2022 hadden we 90 donateurs, ons streven is om eind 2023 minstens op 100 te komen. Vrijwilligers en donateurs: hartelijk dank! Alleen dankzij u kunnen we het werk van de Boerderijstichting Zeeland voortzetten. Aan het eind van het jaar werden we verrast met een legaat van € 10.000 van mevrouw van Adrichem Boogaert uit Wissenkerke. Het is fijn te zien dat er nog altijd zoveel waardering bestaat voor ons werk.

Op 25 november hebben we met een zeer drukbezochte receptie in partycentrum Landlust in Nieuwdorp afscheid genomen van onze mede-oprichter Gerard Smallegange.

Gerard heeft in 1999 gezorgd voor de doorstart van onze stichting en heeft zich jarenlang ingezet voor het behoud van het Zeeuwse agrarisch erfgoed. We zullen Gerard missen maar gelukkig kunnen we indien nodig nog altijd een beroep doen op zijn kennis.

In de laatste vergadering van het jaar hebben we als vanouds de plannen besproken voor het nieuwe jaar. Een greep uit onze plannen voor 2023: een symposium organiseren, de Erftroufee uitreiken, presentaties en een leuke donateursexcursie verzorgen en natuurlijk de eigenaren van agrarisch erfgoed op verschillende manieren ondersteunen.

Organisatiestructuur BSZ 2022

Van het bestuur

Het formele bestuur bestaat uit 5 personen die als zodanig bij de Kamer van Koophandel zijn ingeschreven.

Bestuur:

Voorzitter
Vice-voorzitter
Secretaris
Penningmeester
Alg. bestuurslid

Josje de Koning
Jos de Regt
Hennie Dekker
Foort Minnaard
Niek van der Horst

Het bestuur bereidt de algemene vergadering voor en overlegt zo nodig in extra bestuursvergaderingen. De overige leden van de BSZ zijn regiovertegenwoordigers of adviseurs.

Het bestuur en de regiovertegenwoordigers houden vijf keer per jaar een gezamenlijke algemene vergadering voor het uitwisselen van ervaringen en het behandelen van inhoudelijke zaken.

Zij kunnen in voorkomende gevallen een beroep doen op adviseurs. Dat kunnen oud-bestuursleden zijn, externe deskundigen of mensen uit belangrijke netwerken.

Regiovertegenwoordigers:

Schouwen-Duiveland	Anja van der Bijl ^{*1}
Noord-Beveland	Josje de Koning
Walcheren	Jolanda Polderdijk
Zuid-Beveland West	Marjanka Rijk
Zuid-Beveland Oost	Jos de Regt
	Niek van der Horst
Tholen en St Philipsland	Hans Kosten en Bram Wisse vacant vanaf nov 2022
Oost-Zeeuws-Vlaanderen	Karel Martinet
West Zeeuws-Vlaanderen	Martin Dekker

^{*1} vanaf november wordt gezocht naar een vervanger.

Adviseurs:

Levien de Putter	Architect/ boerderijregisseur
Kees de Jonge	Architect
Johanna Boogerd-Quaak	Maatschappij en omgeving
Gerard Smallegange	Boerderij en historie
Joan Seijdlitz	Juridische zaken
Loes van Gellecum	Provincie Zeeland
Marian Kral	Provincie Zeeland
Jacqueliën van Gelderen	Erfgoed Zeeland

De vergadering kan voor specifieke zaken een werkgroep instellen. In deze werkgroepen kunnen zowel bestuursleden als regiovertegenwoordigers of adviseurs actief zijn. Daarnaast kunnen bestuursleden, regiovertegenwoordigers en adviseurs namens de stichting deelnemen aan externe werkgroepen of initiatieven.

De vicevoorzitter neemt deel aan het overleg binnen de Zeeuwse Erfgoed coöperatie.

Administratieve ondersteuning krijgen we van Erfgoed Zeeland. Algemene informatie en vragen aan de BSZ komen binnen op het emailadres boerderijstichting@erfgoedzeeland.nl.

Jacqueliën van Gelderen zorgt voor de administratieve afhandeling hiervan. Zij verzorgt tevens de mailing naar de donateurs.

En natuurlijk onze website:

www.boerderijstichtingzeeland.nl

Hier vindt u naast de algemene informatie over de BSZ alle nieuws en evenementen terug.

Zeeuwse Erfgoed Coöperatie

Door Jos de Regt

Erfgoed is een belangrijke culturele, economische en toeristische factor in onze Zeeuwse samenleving. Ons erfgoed wordt in belangrijke mate in standgehouden door vele vrijwilligers in alle delen van de provincie. Hun inzet en betrokkenheid is van levensbelang om het erfgoed zichtbaar en beleefbaar te houden.

Zonder vrijwilligers geen erfgoed!

Na een aantal jaren van overleg tussen de 17 organisaties is een jaar geleden, in januari 2022, met elkaar de Zeeuwse Erfgoed Coöperatie (Z.E.C.) opgericht met als centrale doelstelling de Zeelandbrede erfgoedorganisaties te faciliteren, door:

- Ondersteunen en motiveren van vrijwilligers
- Organiseren van (professionele) advisering
- Representatie van de sector naar buiten toe
- Bevorderen van deskundigheid van bestuursleden en vrijwilligers
- Bieden van facilitaire ondersteuning
- Verzorgen van fondsenwerving
- Inzetten op vernieuwing en verjonging
- Promoten van erfgoedorganisaties

Bij de Z.E.C. zijn 17 organisaties aangesloten. In onderstaand een overzicht van hun vertegenwoordiging:

AWN afdeling Zeeland	Ton Ruigrok
Boerderijstichting Zeeland	Jos de Regt
Erfgoedvereniging Heemschut	Arjen Drijgers
Gilde van vrijwillige Molenaars, afd. Zeeland	Ad Oele
Platform Maritiem Erfgoed Zeeland	Ria Geluk
Stichting Behoud Hoogaars	Conny Boersma
Stichting Bunkerbehoud	Cor Heijkoop
Stichting Landschapsbeheer Zeeland	Ada Overwater
Stichting Het werkend trekpaard	Frans v.d. Maas
Stichting Menno van Coehoorn	Huib Uil
Stichting Oude Zeeuwse Kerken	Simon Jongepier
Stichting Zeeuwse Streekdrachten	Ed de Graaf
Vereniging de Zeeuwse molen	Jaap Melse
Vereniging Zeeuwse Musea	Bert Zandvoort
Werkgroep Industrieel Erfgoed Zeeland	Toon Franken
Zeeuwse Dialectvereniging	Peter Vleugel
Werkgroep Cultuurhistorie KZGW	Peter v. Druenen

En Erfgoed Zeeland www.erfgoedzeeland.nl, contactpersonen:

Jacqueliën van Gelderen ja.van.gelderen@erfgoedzeeland.nl

Martijn van Poecke m.van.poecke@erfgoedzeeland.nl

De Coöperatie is opgericht om naast de professionele cultuurorganisaties een serieuze gesprekspartner te

zijn voor de Provincie. Daarbij wordt de Coöperatie, evenals de aangesloten provinciale erfgoedorganisaties, ondersteund door Erfgoed Zeeland.

Provinciale steun is voor de erfgoedorganisaties een voorwaarde om te kunnen functioneren, om het erfgoed van de betreffende organisatie uit te kunnen dragen en om de organisatie in stand te houden. De samenwerking in de nieuwe Zeeuwse Erfgoed Coöperatie biedt een platform om dit uit te voeren. Provinciale financiële steun kan gebruikt worden om andere bronnen, zoals (landelijke) fondsen en het bedrijfsleven aan te schrijven.

Een overzicht van de reeds gezamenlijke uitgevoerde activiteiten in 2022:

- Contactdag voor Erfgoedvrijwilligers.
- Cursussen samengesteld door Erfgoed Zeeland in samenspraak met de Vereniging Zeeuwse Musea en de ZEC
- De presentatiedag "hout" samen met Boerderijen Stichting, Gilde van Vrijwillige Molenaars, Vereniging De Zeeuwse Molen, Platform Maritiem Erfgoed Zeeland en Archeologische Werkgemeenschap Nederland afd. Zeeland. Deze dag op werf, molen en boerderij vond plaats in de gemeente Veere en zal over 2 jaar weer plaats vinden, maar dan met nog meer erfgoedorganisaties samen.
- Oogstdag en Project travaljes, een samenwerking met Het werkend trekpaard, st. Zeeuwse streekdrachten en de Zeeuwse dialectvereniging.
- Een eerste aanzet is gemaakt voor een erfgoed-activiteitenkalender.
De start is gemaakt met project Atlantis. Dit wordt een databank voor heel Erfgoed Zeeland en niet enkel voor musea of foto's, maar elke erfgoedorganisatie kan daar zijn stukken en verhalen voor aanleveren.
Te raadplegen via: www.Erfgoedcollectiezeeland.nl
- Ook wordt er gewerkt aan een online Zeeuwse Erfgoed Communicatie voor alle erfgoed vrijwilligers. Dit wordt een sociaal platform waar binnen alle aangesloten Erfgoed organisaties gemakkelijk met elkaar in contact kunnen komen.

Voorgaande is zomaar een greep uit de vele zaken waar de Erfgoed Coöperatie reeds mee bezig is.

Het dagelijks bestuur van de Zeeuwse Erfgoed Coöperatie wordt gevormd door :

Piet Bruinooge	voorzitter
Ria Geluk	vicevoorzitter
Simon Jongepier	penningmeester
Erfgoed Zeeland	secretariaat

Oost Zeeuws-Vlaanderen

Door Martin Dekker

Als regio vertegenwoordigers in Zeeuws-Vlaanderen hadden we in 2022 de gelegenheid om ons te profileren tijdens diverse activiteiten van verschillende verenigingen en organisaties. Ook hebben we voor heel Zeeland ons steentje bijgedragen door samen met andere erfgoedorganisaties het project "Hout Verbindt" te realiseren.

Hieronder een kort verslag van de verschillende bijeenkomsten in Zeeuws-Vlaanderen waar we als BSZ bij aanwezig waren.

Jubileum van de natuurvereniging 'De Steltkluut'

17 september 2022. Het was ter ere van het 65-jarig bestaan van deze vereniging (in 2021 uitgesteld vanwege corona) dat er in de polder nabij Ossensisse op boerderij 'Onderste Boven' de jubileumdag plaatsvond. 'Onderste Boven' is een oude boerderij met rondom veel natuurwaarden.

Samen met de Agrarische Natuurvereniging Groene Oogst en Stichting Historische Gewassen Natuur(lijk) Zeeuws hebben we op die dag een tafel gevuld en bemand om uitleg te geven over het geëtaleerde. We deelden BSZ- folders uit aan belangstellenden, gaven uitleg over onze doelstellingen en vertelden over de ondersteuning die in specifieke gevallen gegeven kan worden door onze bestuursleden en architecten.

Het was een geslaagde dag. Een spelbreker was het weer. Buien en storm teisterden de tent waarin we ons onderkomen hadden. Onze spullen drooghouden stond bij momenten bovenaan, niet in het minst omdat de tent het zwaar te verduren had.

'Hulst voor elkaar'

Op deze vrijdagmiddag / avond van 7 oktober organiseerde "Hulst voor Elkaar" voor de tweede maal een bijeenkomst voor verenigingen die zich willen profileren voor het publiek. De bijeenkomst vond plaats in *Den Dullaert* in Hulst. Er waren ruim 30 verenigingen aanwezig.

Ook hier hebben we als vertegenwoordigers van de BSZ in Oost Zeeuws- Vlaanderen onze bijdrage geleverd. Patrick Snoeck uit Sas van Gent presenteerde hier zijn maquette. De door hem zelfgemaakte Zeeuwse boerderij, met veel in en outs en volledige doorkijk, is een blikvanger en een juweeltje voor de liefhebber.

Ook hier weer de gelegenheid om de BSZ-folders te presenteren en een uitleg over onze Stichting en doelstellingen te geven. Wat we hier misten was publiek dat doelgericht naar deze bijeenkomst kwam. We hebben het advies gegeven aan de organisatie dat in de aankondiging van het evenement de verenigingen die zich hier presenteren al genoemd worden.

Fruitpersdag

Op diverse plaatsen in Zeeland is er in het najaar een plaats waar men zijn 'hobby' appels en peren kan laten persen. Op 15 oktober was er op zorgboerderij 'De Kraaghoeve' bij Terneuzen deze gelegenheid om eigen fruit tot lekker houdbaar sap te laten persen. Deze buitenattractie werd aangekleed met heel wat kraampjes met diverse presentaties. De kraampjes stonden in de buitenlucht met alleen een dekzeiltje.

Ook hier was de maquette van Patrick Snoeck te bewonderen maar helaas slechts een korte tijd. De weergoden waren ons zeker morgens slecht gezind. Regen en te veel wind teisterden de spullen bij de kraampjes. En zeker de kwetsbare spullen vroegen extra bescherming. Om die reden is de maquette vroegtijdig afgehaakt, jammer.

Wel zijn de BSZ-folders door de ANV Groene Oogst en de Stichting Oude Granen (SHGNZ) die zich hier ook presenteerden nog aan de man gebracht. De maquette presenteren is wel voor herhaling vatbaar, maar alleen met de verzekering dat een veilige plek gewaarborgd is.

Boerderijtuinen toen en nu

Door Jolanda Polderdijk

Op 1 juli 2022 organiseerde BSZ samen met kwekerij Sluishoek in Borssele een avond over boerderijtuinen. Na een presentatie in de boerenschuur van de kwekerij volgde er een rondleiding over de kwekerij en we konden veel geschikte planten op de moederbedden in bloei zien.

Er was gelegenheid om planten te kopen en alle deelnemers kregen nog een plantje mee naar huis. Het weer werkte mee, het was leerzaam en daarmee een geslaagde avond.

Presentatiedag 'Hout'

Door Martin Dekker

Waar voorheen erfgoedorganisaties een vast subsidiebedrag kregen is dit vanaf 2021 niet meer het geval. Alleen wanneer er door erfgoedorganisaties een gezamenlijk project wordt uitgevoerd kan de provincie hiervoor subsidie verlenen. Met als trekker Ria Geluk en onder leiding van een projectorganisator is de dag met als thema 'Hout Verbindt' georganiseerd. Een haven met zeilschepen, een molen en een boerderij, allen van hout waren de spil en de verbinding.

Het dagprogramma bestond uit diverse workshops en demonstraties, modelbouw, filmvertoning, een speels en leerzaam proces 'Van graan tot pannenkoek', vakspecialist voor één dag, een boerderijquiz voor jongeren, meevaren met een hoogaars tot een optreden van Zeeuws shantykoor. Voor het transport tussen de drie locaties zorgde een traditionele molenaarskar met trekpaarden.

De dag heeft ons veel voorbereiding en werk gekost maar uiteindelijk waren de vele bezoekers zeer tevreden en was het een mooie gelegenheid om ons te presenteren aan een groter publiek. Er zijn ca. 300 bezoekers geweest

Omdat dit voor de eerste maal samen werd georganiseerd, kwamen bij de evaluatie heel wat verbeterpuntjes bovendrijven. De kustmarathon en de presentatiedag Zeeuws Hout op dezelfde dag en op bijna loopafstand van elkaar is geen goede keuze geweest.

Alles overziend verdient dit zeker een herhaling, niet jaarlijks maar misschien om de twee jaar. Gedacht kan worden aan een andere locatie in de provincie. Hier ligt wel weer een uitdaging want waar vind je een plek op loop- en fietsafstand, waar een molen, een schip en een boerderij samen te bezichtigen en te 'beleven' zijn?

Verslag Boerderijenregisseur

door Levien de Putter

In het jaar 2022 is het project na de coronaperikelen pas goed op gang gekomen. Van de lijst van 15 boerderijen is het overgrote deel aangepakt en afgerond. Een aantal is afgefallen vanwege oorzaken als procedures, het er nog niet aan toe zijn e.d. Er zijn er echter ook weer aangemeld, aangepakt en afgerond of bijna afgerond.

De Provinciale lijst met belangrijke boerderijen blijkt soms ook een beetje te star vanwege de criteria die indertijd zijn gehanteerd. Met de projectgroep zijn er wat mogelijkheden bedacht om boerderijen die nu niet op de lijst staan toch te beoordelen. Als dat oordeel positief uitvalt kunnen deze objecten onder voorwaarden toch meegenomen worden in het project.

Mede door de inzet vanuit de Provincie van de zogenaamde "Loods Herbesteding" (mevr. Elza van Liere) gaan Gemeentes soms toch wat gemakkelijker overstap ten aanzien van een herbesteding op het gebied van recreatie, wonen en zorg. Een aantal projecten wat door de Boerderijenregisseur is afgerond zijn al in een vervolgstadium van plannen maken, uitwerking en vergunningaanvraag.

Zo is het eerste pilotproject in Vrouwenpolder na ruim 2 jaar, qua vergunningen bijna zo ver dat de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. De eigenaar heeft echt doorgezet en met het resultaat dat de vergunning binnenkort wordt verleend. Regelmatig is de regisseur nog om advies gevraagd tijdens dit toch wel langdurig en moeizaam traject.

Elk project is anders, zo zijn er eigenaren die al een vastomlijnd plan hebben waarbij de taak van de regisseur is het te beoordelen op haalbaarheid en een plan van aanpak te maken.

Andere eigenaren hebben geen enkel idee wat ze aan moeten met hun bezit en dan is de taak van de regisseur weer meer het voorstellen en onderzoeken van mogelijkheden.

Ook de locatie van de boerderij bepaalt de mogelijkheden voor een herbesteding want het maakt nogal een verschil of een boerderij aan de rand van een dorp is gelegen of ver van de bewoonde wereld. Ook in gebieden die toeristisch zijn zal een toeristische herbesteding voor de hand liggen maar dan is er ook weer gemeentelijke regelgeving waar rekening mee moet worden gehouden of er moet worden geprobeerd om daarvan af te mogen wijken.

Het werk van de regisseur is dan ook veelzijdig want er is creativiteit nodig maar ook weten wat haalbaar is. Daarnaast is er vaak een politieke invalshoek nodig. Het project van de eerste 15 boerderijen is in de afrondende fase. Er zijn nog 3 boerderijen te gaan die voor de zomer zullen zijn afgerond.

Het project heeft al zeer waardevolle resultaten opgeleverd en een substantieel aantal boerderijen is voor de toekomst veiliggesteld. Hopelijk komt er dan ook een vervolg op het project want er zijn nog heel wat boerderijen die staan te verpauperen en hulp nodig hebben.

Veldwerk van de BSZ in 2022

door Karel Martinet

Bij de BSZ-vergadering met de regiovertegenwoordigers worden ook altijd de meldingen besproken. Doordat de aanwezigen over de hele provincie verspreid zitten is er altijd wel iemand die weet waar een melding over gaat. Totaal kwamen er in het afgelopen jaar 25 meldingen binnen.

De meeste via het meldpunt van Erfgoed Zeeland, maar enkele ook rechtstreeks. Dat zijn er iets meer dan gemiddeld. De afgelopen vijf jaar schommelde het rond de 20, er is dus een toename.

De meldingen zijn in vijf categorieën onder te brengen.

Vragen om subsidiemogelijkheden: (0)

Elk jaar waren er vragen om subsidie, maar in 2022 was het aantal vragen nul. Hoe kan dat nu? Het feit dat er tegenwoordig een regisseursproject loopt waarbij een architect de mensen persoonlijk benadert

en adviseert zal hiervan wel de voornaamste reden zijn.

Was het antwoord vroeger standaard “nee”, tegenwoordig is er af en toe wel de mogelijkheid om subsidie te verkrijgen via een landelijke regeling. Voor Rijksmonumenten ligt dit anders; die kunnen wel subsidie krijgen middels een goedgekeurd meerjarig onderhoudsplan of een restauratieplan.

Kennisvragen, men wil info (4)

Deze vragen kunnen zeer divers zijn. Ook nu was er weer iemand die vroeg of wij een boerderij konden herkennen die afgebeeld staat op een oude afbeelding. Ook in dit geval kwamen we niet verder dan het vermoeden van een bepaalde regio.

Zelfs een vraag over het middeleeuws erfrecht kwam bij de BSZ terecht.

Interessant is het verzoek van onze boerderijenregisseur om namen van potentiële jonge agrarische monumenten. Wij kunnen er eerlijk gezegd niet veel vinden, maar als u een bijzonder jong (van na de watersnood) agrarisch pand weet, dan vernemen wij dat graag.

Vraag en aanbod (9)

Ook dit is een zeer diverse groep. Zo wil men af en toe dat wij als BSZ een evenement opleuken met onze stand. Maar er is ook een student die om algemene informatie vraagt over de Zeeuwse boerderij. Daarbij willen wij wel helpen, maar voor geïnteresseerden is er ook veel literatuur te vinden, bijvoorbeeld in bibliotheken of op internet. Uiteraard zijn er de boeken van Gerard Smallegange, maar er is dus nog veel meer.

Er zijn zelfs mensen die hun hulp aanbieden. Of men zoekt agrarisch werk voor arbeidsmigranten. En ook in 2022 zocht men weer naar een mooie boerderij voor een fotoshoot.

Ruimtelijke ordening (4)

Vaak willen mensen gaan wonen in een agrarisch pand. De regels zijn zo dat gemeenten in dat geval meewerken als het een object is van de hoogste categorie, klasse A. We zien af en toe ook dat dit gebeurt. Daarbij verdwijnt soms veel van het oorspronkelijke. Maar dat is de prijs die betaald moet worden voor behoud. Wonen is een toekomstbestendig gebruik. Altijd beter dan leegstand. Helaas zijn de meeste agrarische panden niet behorend tot “de top”. Waarmee niet gezegd is dat ze niet van waarde zijn voor de inkleuring van ons Zeeuwse platteland. Als Boerderijstichting zijn we ervan overtuigd geraakt dat er niet zo veel op tegen is dat er gewoon gaat worden in leegstaande agrarische bebouwing. Het gaat verrommeling tegen en het voorziet ook in een bepaalde woonbehoefte.

Niet iedereen wil immers wonen in een nieuwbouwwijk.

Behalve wonen zijn er natuurlijk andere functies. We zien naast recreatie (dat is vooral aan de kust) ook kleinschalige bedrijvigheid komen in vrijkomende schuren en er is zelfs iemand bezig om een plan te ontwikkelen voor een klein zorgcomplex in een oude schuur.

Zorg houden we als BSZ over de toepassing van de Ruimte voor Ruimte regeling. Niet alle gemeenten gaan even zorgvuldig hier mee om. Vooral het lichtzinnig toekennen van bouwtitels bij sloop van niet meer in gebruik zijnde agrarische bebouwing kan ertoe leiden dat te gauw wordt overgegaan tot sloop van waardevol agrarisch erfgoed. De boerderijregisseur noemde dit zelfs “een perverse prikkel”.

Alarm! (8)

Helaas is dit weer een grote groep. Altijd worden er wel boerderijen bedreigd. We nemen daar verdrietig kennis van, praten er over en soms kunnen we iets betekenen. Maar heel vaak ook niet en dat blijft schuren, het blijft telkens zeer doen. Gelukkig loopt er nu het project met de boerderijregisseur. Die is zeer actief en heeft al tientallen mensen benaderd, ook buiten de actielijst om. En dat leidt ertoe dat er voor de meest kansrijke projecten een voorstel voor aanpak ligt, inclusief een mogelijke herbesteding. Daarmee redden we in elk geval een aantal boerderijen.

Soms doet iemand het voorstel om een fraaie boerderij op de Monumentenlijst te plaatsen. Maar dat kunnen wij niet doen, daarvoor is medewerking van de eigenaar nodig.

Waar knelt het?

We zien vaak dat het kleinere agrarisch erfgoed door een liefhebber gebruikt en onderhouden wordt. Voor het iets grotere spul zijn er vaak kleine bedrijven of mensen met paarden of een andere uit de hand gelopen hobby die het in stand willen houden. Het is niet zeker dat dit ook op lange termijn tot behoud leidt, maar het is alleszins OK dat dit gebeurt.

Het knelpunt zit bij de grotere complexen. Vooral grote schuren met een rieten dak zien we nogal te vaak letterlijk in elkaar zakken. De financiële lat ligt meestal te hoog voor de eigenaren. Aan de kust zijn er wel ondernemers die horeca of recreatie hierin willen bedrijven. Zelfs zo vaak dat de gemeenten hiermee terughoudend worden. Maar in de regio's met weinig recreatie zijn die er veel minder. Of het nu wel of niet een monument is maakt daarbij ook niet zoveel uit.

We ervaren ook dat het niet altijd goed uitpakt als hoogbejaarde eigenaren heel erg lang op de boerderij blijven wonen. De onderhoudstoestand holt dan vaak sterk achteruit waardoor opknappen en herbestemmen praktisch onmogelijk wordt. Een langdurige afwikkeling van de erfenis geeft vaak de nekslag.

Waarom is er niet een regeling waarbij agrarisch erfgoed een jaarlijkse onderhoudssubsidie kan krijgen? En dan niet alleen de toperven?

Verzekeren kost ook veel geld. Sommige verzekeraars eisen een periodieke elektriciteitskeuring en vervolgschade van asbest wordt niet meer gedekt. En ook dat helpt niet mee bij de instandhouding.

Als een historische schuur in een agrarisch bouwblok staat en men wil uitbreiding dan wordt de oude schuur vaak noodgedwongen gesloopt. Dat is op te lossen door historische bebouwing uit het bouwblok te halen. Historische bebouwing zou ook vrijgesteld kunnen worden voor de OZB.

Kortom, er is voorlopig nog meer dan genoeg werk genoeg aan de winkel voor de BSZ!

Donateursexcursie

door Karel Martinet

Na 2 jaar konden we eindelijk weer met de bus op stap. Een extra grote deze keer om te zorgen dat iedereen mee kon. Het vertrekpunt was Hof Nieuwlandrust en het doel was een rondje west-midden Walcheren.

De Walcherse bestuursleden Jo Kodde en Jolanda Polderdijk wisten het een en ander te vertellen over de omgeving en de boerderijen die we passeerden. Regelmatig aangevuld door de buschauffeur Ko de Korte die ook een local is.

Uitgestapt werd er op Parelvliet in Poppendamme waar de 93-jarige Jan de Buck zijn best doet om zijn erf goed in de verf te houden. Daarna konden we

genieten van een versnapering op Hof Poppendamme. Vervolgens trokken we verder en werd ook nog de boerderij 'De Dankbare' van de familie Blaas bezocht voordat we met een omweg weer richting ons vertrekpunt gingen.

Aan de reacties te horen was het een geslaagde middag.

Zeeuwse Erftrofee 2022

door Jolanda Polderdijk

De Erftrofee 2022 is gewonnen door familie Verbrugge in Hengstdijk. De Erftrofee wordt om het jaar georganiseerd door de Boerderijenstichting, Stichting Landschapbeheer Zeeland en ZLTO. Dit jaar was ZLTO aan de beurt om het organiseren. De uitreiking werd gedaan door Gedeputeerde de Bat.

Het bedrijf van familie Verbrugge is breed georiënteerd : biologische akkerbouw, minicamping, houden van kippen en een verkooppunt van streekproducten.

Met een moderne boerderij die oogt als historisch en daarnaast ook een verbrede tak aan (neven)activiteiten op het bedrijf maakte dat werd voldaan aan de belangrijkste criteria.

